

Wielkanocna huśtawka

- W analizie [Big \(Bank\) Data „Gramy w karty”](#) wskazaliśmy, że zmienność danych o transakcjach kartami kredytowymi i debetowymi wydanyymi przez PKO Bank Polski bardzo dobrze pokrywa się z widoczną w danych GUS zmiennością sprzedaży detalicznej ogółem. Korelacja pomiędzy tymi zmiennymi (zmiany wartości m/m) wynosi aż 98%.
- Dzięki wysokiemu dopasowaniu do publikowanych danych makro możemy niezależnie od danych GUS podejmować próby analizy bieżących trendów w sprzedaży detalicznej i konsumpcji. Możemy też przeprowadzać szczegółowe analizy dotyczące preferencji i zachowań konsumentów.
- Aktywność zakupowa konsumentów jest bardzo silnie związana z dniem tygodnia lub porą roku, a największe wzrosty sprzedaży odnotowujemy w okolicy długich weekendów oraz dni świątecznych. Układ kalendarza potrafi tym samym być głównym czynnikiem determinującym zmienność wyników sprzedaży detalicznej pomiędzy miesiącami, a także kwartałami.
- Dobrym przykładem takiej sytuacji są ostatnie wyniki sprzedaży detalicznej. Silne wyhamowanie dynamiki sprzedaży w marcu (do zaledwie 1,8% r/r w ujęciu realnym wobec przeciętnie 5,7% r/r w poprzednich sześciu miesiącach) zestawione z jej wyraźnym przyspieszeniem w kwietniu (do 11,9 % r/r w ujęciu realnym) w głównej mierze odzwierciedla naszym zdaniem efekt przesunięcia wielkanocnych zakupów, które w 2018 były dokonywane w marcu a w 2019 w kwietniu.
- W odróżnieniu od Bożego Narodzenia, solidny wzrost sprzedaży przed Wielkanocą obejmuje głównie sprzedaż żywności. W poniższej analizie sprawdziliśmy nie tylko do jakiego stopnia przesunięcie wielkanocnych zakupów z marca na kwiecień mogło zaburzyć dane o sprzedaży detalicznej, ale także czym, poza terminem, różniły się tegoroczne Święta od poprzednich.

Główny Ekonomista

Piotr Bujak
piotr.bujak@pkobp.pl
tel. 22 521 80 84

Zespół Analiz Makroekonomicznych

analizy.makro@pkobp.pl

 @PKO_Research

Marta Petka-Zagajewska

Kierownik Zespołu
tel. 22 521 67 97

Marcin Czaplicki

Ekonomista
tel. 22 521 54 50

Urszula Kryńska

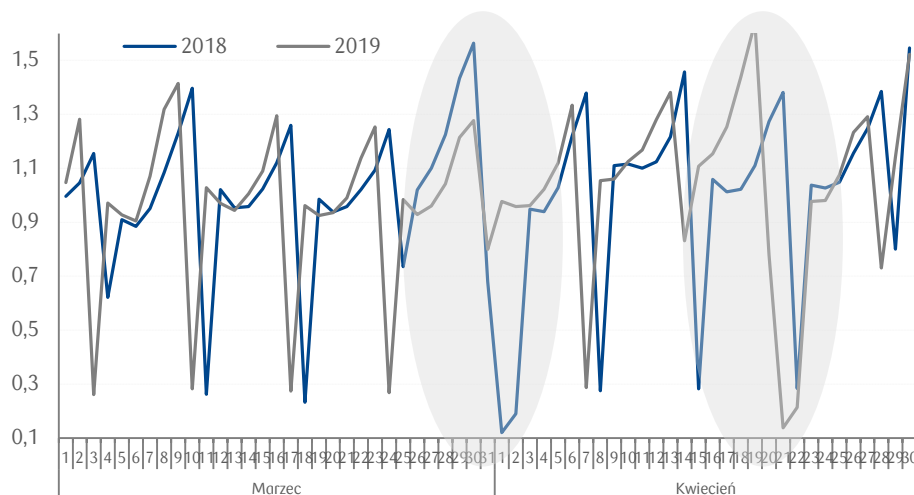
Ekonomistka
tel. 22 521 51 32

Michał Rot

Ekonomista
tel. 22 580 34 22

we współpracy z Departamentem Analityki Danych

1. Znormalizowana wartość transakcji dokonanych kartami wydanyymi przez PKO Bank Polski w marcu i kwietniu 2018 i 2019



Źródło: PKO Bank Polski.

1. Kiedy na zakupy?

Dane za 2018 i 2019 pokazują, że klienci PKO Banku Polskiego zaczynają robić wielkanocne zakupy na tydzień przed świętami, a szczytowym dniem pod względem wartości dokonanych przez nich transakcji jest Wielki Piątek (porównaj wykres 1).

W odróżnieniu od Bożego Narodzenia, solidny wzrost sprzedaży przed Wielkanocą obejmuje głównie sprzedaż żywności. Wydatki na żywność¹ w Wielki Piątek były w tym roku o 60% wyższe niż tydzień wcześniej. W przypadku wartości transakcji kartowych ogółem wzrost wyniósł jedynie 28%.

2. Jak wyglądały tegoroczne Święta w porównaniu do poprzednich?

• Wydatki na żywność wzrosły

Warto przypomnieć, że ze względu na wzrost popularności transakcji bezgotówkowych, związany zarówno z rosnącą liczbą wydanych kart, jak i punktów, które karty akceptują, w danych o transakcjach dokonanych przez klientów PKO Banku Polskiego widoczny jest silny trend wzrostowy, który zaburza porównania w ujęciu rok do roku. Rzeczywiste wzrosty sprzedaży w ujęciu rok do roku są więc mniejsze, niż wskazują „surowe” dane o transakcjach kartowych. Porównanie wydatków w całym tygodniu przedświątecznym (czyli w okresie od soboty tydzień przed świętami do Wielkiej Soboty) w 2019 i 2018 wskazuje na wzrost sprzedaży ogółem o 28%, przy wzroście wydatków na żywność o 22%. Wynik ten wpisuje się w **obserwowany w ostatnim czasie spadek udziału wydatków na żywność w płatnościach kartowych ogółem, który obecnie wynosi ok. 38%** (porównaj wykres 2). Odsetek ten przekracza publikowany przez GUS udział żywności w koszyku wydatków (24,9%), jednak my klasyfikujemy wydatki wg typu sklepu, w którym dokonywane są zakupy, a nie wg towaru (którego nie znamy). W większości jednostek handlowych obok żywności mogą być również nabywane towary nieżywnościowe, a analiza transakcji nie pozwala na ich wykluczenie.

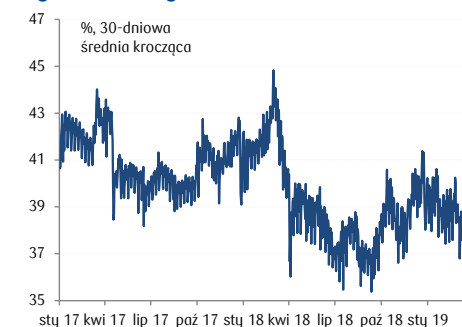
Wartość przeciętnego przedświątecznego koszyka zakupów żywnościowych, za który zapłacono kartą PKO Banku Polskiego, wyniosła w 2019 48zł 99gr i była nieznacznie niższa w porównaniu z ubiegłym rokiem (50zł 45gr). W sam Wielki Piątek średni koszyk zakupów kosztował 56zł i 71gr, wobec 57zł i 79gr przed rokiem.

Warto zauważyć, że pomiędzy marcem 2018 a kwietniem 2019 ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 3,6%. Przeciętny koszyk zakupowy w 2019 był więc „lżejszy” niż rok wcześniej.

• Wciąż lubimy dyskonty

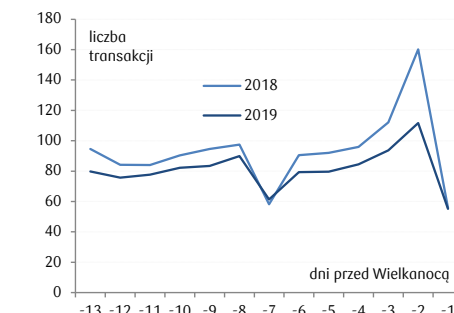
W tygodniu przedświątecznym w 2019 wydatki dokonane w dyskontach² wzrosły o 22% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku (skala wzrostu zbliżona do wzrostu wydatków na żywność ogółem). Udział dyskontów w wydatkach na żywność wynosi w ostatnim czasie ok 38%.

2. Udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem



Źródło: PKO Bank Polski.

3. Liczba transakcji przypadająca na jeden terminal w dyskontach



Źródło: PKO Bank Polski.

¹ Jako wydatki na żywność klasyfikujemy transakcje wg odpowiednich kodów MCC, które są przypisane do jednostek handlowych. Analizowane dane obejmują piekarnie, sklepy spożywcze, supermarkety, dyskonty, itp.

² Dane łączne dla czterech sieci handlowych: Biedronka, Lidl, Netto, Aldi.

- Stoimy w mniejszych kolejkach

Niższa niż w 2018 liczba transakcji przypadających na jeden terminal pokazuje, że w tym roku przedświąteczne kolejki w dyskontach były zauważalnie krótsze niż w roku ubiegłym. Podobnie jak w 2018, „najgorętszym” dniem pod względem kolejek był w 2019 Wielki Piątek (por. wykres 3). **Chociaż wartość przeciętnego koszyka żywnościowego była niższa niż przed rokiem, w dyskontach wydawaliśmy więcej.** Przeciętna wartość transakcji kartowej wyniosła 65zł i 57gr wobec 63zł i 23gr w roku poprzednim. Co ciekawe, zestawienie danych o łącznej liczbie transakcji i liczbie kart, którymi płacono w dyskontach pokazuje, że wielu klientów powracało do sklepu w ciągu tygodnia (gdyż czegoś zapomnieli?) lub robiło zakupy w kilku dyskontach („łowcy” promocji?). Przeciętna łączna wartość wydatków dokonanych w przedświątecznym tygodniu w dyskoncie jedną kartą wyniosła 75zł i 15gr wobec 70zł i 96gr przed rokiem.

2. Na ile przesunięcie terminu Wielkanocy zaburzyło wyniki sprzedaży detalicznej?

Na efekt wielkanocny w sprzedaży detalicznej składa się łącznie:

- (1) wzrost zakupów w tygodniu przedświątecznym;
- (2) pozytywny wpływ dodatkowej handlowej niedzieli przed świętami;
- (3) negatywny wpływ zmniejszonego handlu w Wielką Sobotę i Poniedziałek Wielkanocny.

W tygodniu przed Świętami odnotowano wzrost wartości transakcji kartowych o ok. 30%, co podnosi sprzedaż w całym miesiącu o ok. 5%. Jedna więcej niedziela handlowa zwiększa dynamikę sprzedaży o 1 pkt. proc., a negatywny efekt opisany w punkcie (3) szacujemy na 3,5 pkt. proc. **Łącznie wpływ Wielkanocy na sprzedaż detaliczną szacujemy więc na 2,5 pkt. proc.** W odniesieniu do rocznej dynamiki nominalnej sprzedaży detalicznej w marcu i kwietniu 2019 nie mamy jednak do czynienia z pełnym efektem, ponieważ w ubiegłym roku zakupy świąteczne były dokonywane w marcu, a Wielkanoc była 1 kwietnia. Wg danych GUS nominalna sprzedaż detaliczna wzrosła w marcu o 3,1% r/r, dane należy skorygować w górę o 5 pkt. proc. efektu zwiększonych zakupów oraz w dół o 1,5 pkt. proc w związku z efektem Wielkiej Soboty, co daje nam skorygowany wzrost o 6,6% r/r. W kwietniu sprzedaż wzrosła nominalnie o 13,6% r/r, po wyeliminowaniu efektu wielkanocnego otrzymujemy wzrost o 10,1% r/r. Uwzględnienie dodatkowo różnicy w liczbie niedziel handlowych, sprawia, że **skorygowany o efekt Wielkanocy i efekty kalendarzowe wzrost sprzedaży detalicznej wyniósł w kwietniu 8,1% r/r wobec 8,6% r/r w marcu.**

Nasze korekty potwierdzają, że w ujęciu realnym tempo wzrostu sprzedaży detalicznej utrzymuje się na poziomie około 6-7%, zapowiadając kontynuację solidnych wyników konsumpcji prywatnej.

Departament Analiz Ekonomicznych

PKO Bank Polski SA
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
t: (22) 521 80 84
f: (22) 521 88 87
email: DAE@pkobp.pl

Główny Ekonomista, Dyrektor Departamentu

Piotr Bujak

piotr.bujak@pkobp.pl

(22) 521 80 84

Zespół Analiz Makroekonomicznych

analizy.makro@pkobp.pl

(22) 521 67 97

Marta Petka-Zagajewska
dr Marcin Czaplicki, CFA
Urszula Kryńska
dr Michał Rot

marta.petka-zagajewska@pkobp.pl
marcin.czaplicki@pkobp.pl
urszula.krynska@pkobp.pl
michal.rot@pkobp.pl

(22) 521 67 97
(22) 521 54 50
(22) 521 51 32
(22) 580 34 22

Zespół Analiz Sektorowych

analizy.sektorowe@pkobp.pl

(22) 521 81 22

dr Agnieszka Grabowiecka-Łaszek
dr Mariusz Dziwulski
Piotr Krzysztofik
Wojciech Matysiak
Katarzyna Piętka-Kosińska
Filip Romanowski
Anna Senderowicz
dr Wanda Urbanska

agnieszka.grabowiecka-laszek@pkobp.pl
mariusz.dziwulski@pkobp.pl
piotr.krzysztofik@pkobp.pl
wojciech.matysiak@pkobp.pl
katarzyna.pietka-kosinska@pkobp.pl
filip.romanowski@pkobp.pl
anna.senderowicz@pkobp.pl
wanda.urbanska@pkobp.pl

(22) 521 81 22
(22) 521 81 88
(22) 521 81 25
(22) 521 51 80
(22) 521 65 15
(22) 521 87 39
(22) 521 81 24
(22) 521 81 23

Zespół Analiz Nieruchomości

Marcin Morawiecki

marcin.morawiecki@pkobp.pl

(22) 521 72 24

Informacje i zastrzeżenia:

Niniejszy materiał („Materiał”) ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy - Kodeks cywilny, ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna, sprzedaży lub innego rodzaju przeniesienia któregośkolwiek instrumentu finansowego. Bank dołożył wszelkich racjonalnych i niezbędnych starań, aby informacje zamieszczone w Materiale były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Informacje zawarte w Materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia którychkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego lub podatkowego ani jako forma świadczenia pomocy prawnej. Prognozy oraz dane zawarte w Materiale nie stanowią zapewnienia uzyskania określonych wyników jakichkolwiek transakcji finansowych ani przyszłych cen którychkolwiek instrumentów finansowych.

Materiał nie stanowi badania inwestycyjnego ani publikacji handlowej w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.

Bank i jego spółki (podmioty) zależne oraz pracownicy tych podmiotów mogą być zainteresowani zawarciem lub być stroną transakcji finansowych, w tym zawartych na instrumentach finansowych, których wynik jest uzależniony od czynników (danych i informacji) wymienionych w Materiałach. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000026438, NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy (kapitał wpłacony) 1 250 000 000 zł.